

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep

0030 OSLO

**FORSLAG TIL RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR UNIVERSELL UTFORMING
HØRINGSUTTAELSE FRA PORSGRUNN KOMMUNE**

Vi viser til høringsbrev datert 06.12.07, vedrørende utkast til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming. Vedlagt følger Porsgrunn kommunes uttalelse.

Med hilsen
Byutvikling

Tore Kildal
Tore Kildal
Virksomhetsleder

Kjersti Berg
Kjersti Berg
Landskapsarkitekt

Saksprotokoll

Utvalg: Utvalg for plan og kommunalteknikk
Møtedato: 13.03.2008
Sak: 16/08

Arkivsak: 08/1314
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: HØRING - RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER F...
UTFORMING**

Behandling:

Forslag til vedtak ble enst. vedtatt.

VEDTAK:

Porsgrunn kommune fremmer følgende høringsuttalelse:

1. Porsgrunn kommune støtter forslaget om at rikspolitiske retningslinjer etableres for å styrke universell utforming i planleggingen etter plan- og bygningsloven.
2. Porsgrunn kommune ønsker å understreke viktigheten av at universell utforming integreres i hovedløsning for utforming, både i overordnet planlegging og detaljprosjektering.
3. Nytt punkt foreslås tatt inn under krav til utforming: *"I all planlegging og prosjektering skal byggverk minst tilfredsstillende kravene gitt i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (TEK) §§ 10-1 til 10-6"*.
4. Porsgrunn kommune understreker at det for øvrig er behov for et tydeligere lovverk som kan sikre universell utforming av boligbygg.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 08/1314

HØRING - RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR UNIVERSELL UTFORMING

Saksbehandler: Kjersti Berg	Arkiv: L02 &13
Saknr.: Utvalg 16/08 Utvalg for plan og kommunalteknikk	Møtedato 13.03.2008

FORSLAG TIL VEDTAK:

Porsgrunn kommune fremmer følgende høringsuttalelse:

1. Porsgrunn kommune støtter forslaget om at rikspolitiske retningslinjer etableres for å styrke universell utforming i planleggingen etter plan- og bygningsloven.
2. Porsgrunn kommune ønsker å understreke viktigheten av at universell utforming integreres i hovedløsning for utforming, både i overordnet planlegging og detaljprosjektering.
3. Nytt punkt foreslås tatt inn under krav til utforming: *"I all planlegging og prosjektering skal byggverk minst tilfredsstillende kravene gitt i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (TEK) §§ 10-1 til 10-6"*.
4. Porsgrunn kommune understreker at det for øvrig er behov for et tydeligere lovverk som kan sikre universell utforming av boligbygg.

Behandling/Avstemming i Utvalg for plan og kommunalteknikk den 13.03.2008 sak 16/08

Forslag til vedtak ble enst. vedtatt.

VEDTAK:

Porsgrunn kommune fremmer følgende høringsuttalelse:

1. Porsgrunn kommune støtter forslaget om at rikspolitiske retningslinjer etableres for å styrke universell utforming i planleggingen etter plan- og bygningsloven.
2. Porsgrunn kommune ønsker å understreke viktigheten av at universell utforming integreres i hovedløsning for utforming, både i overordnet planlegging og detaljprosjektering.
3. Nytt punkt foreslås tatt inn under krav til utforming: *"I all planlegging og prosjektering skal byggverk minst tilfredsstillende kravene gitt i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (TEK) §§ 10-1 til 10-6"*.
4. Porsgrunn kommune understreker at det for øvrig er behov for et tydeligere lovverk som kan sikre universell utforming av boligbygg.

VEDLEGG I SAKSKARTET:

1. Høringsbrev fra Miljøverndepartementet, datert 06.12.07.
2. Utkast til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming.

Saksutredning:

Viktige punkter

- Forslag til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming er utarbeidet av Miljøverndepartementet.
- Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av produkter og omgivelser for å oppnå et inkluderende samfunn med full likestilling og deltakelse for alle.
- Formålet med de rikspolitiske retningslinjene er å klargjøre og sikre at hensynet til universell utforming blir ivaretatt i den kommunale og fylkeskommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven.
- Kommunens hovedansvar vil, som lokal planmyndighet, være å sikre universell utforming i den kommunale planprosessen og gjennom krav til fysisk utforming (jfr. pkt. 4 og 5 i retningslinjene).
- På bakgrunn av retningslinjene kan det fremmes innsigelse til kommunale planer som er i strid med rikspolitiske retningslinjer for universell utforming. Retningslinjene gir også grunnlag for å påklage enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

Bakgrunn

I medhold av plan- og bygningslovens av 14. juni 1985 § 17-1, kan Kongen gi retningslinjer for den fysiske, økonomiske og sosiale utviklingen i fylker og kommuner som skal legges til grunn for planlegging og forvaltning etter plan- og bygningsloven. Formålet med retningslinjene er blant annet å sikre at planlegging på alle forvaltningsnivå skal bidra til et mer universelt samfunn, gjennom bred medvirkning fra relevante brukergrupper og ivaretagelse av universell utforming i planlegging av byggeområder, utearealer og infrastruktur. Miljøverndepartementets forslag til rikspolitiske retningslinjer er nå ute på høring med endelig frist for høringsuttalelser den 15.03.08.

Vurderinger

Universell utforming defineres som utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning og spesiell utforming. I dette ligger målsetningen om at universell utforming skal inngå som en *integrert* del av hovedløsning for utforming, uten bruk av særløsninger for enkelte brukergrupper.

Porsgrunn kommune har de senere år arbeidet systematisk med implementering av universell utforming, både gjennom arbeid med kommuneplaner, reguleringsplaner og detaljplaner. I 2005 ble Porsgrunn kommune valgt ut som én av 16 pilotkommuner for universell utforming på landsbasis, hvor det gjennom nettverk på tvers av kommunene og i tett samarbeid med Miljøverndepartementet, jobbes med å utarbeide gode rutiner for universell utforming i kommuneorganisasjonen.

Ett av de sentrale drøftingstemaene i dette pilotkommunenettverket, er hvordan sikre universell utforming av bygg og uteområder. Det er en generell oppfatning at dagens lovverk er mangelfullt i forhold til å sikre universell utforming ved planlegging og detaljprosjektering av boligbygg. Porsgrunn kommune er klar over at byggesaksdelen ikke inngår som en direkte del av Miljøverndepartementets ansvarsområde, men vi vil likevel påpeke nødvendigheten av at lovverket styrkes på dette punktet.

Planlegging og utforming av uteområder er derimot forholdsvis godt ivaretatt gjennom plan- og bygningsloven. Gjennom det foreliggende forslaget til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming vil dette feltet bli ytterligere sikret, gjennom konkretisering av virkeområder (punkt 2), ansvarsforhold (punkt 3), krav til den kommunale prosessen (punkt 4) og krav til fysisk utforming (punkt 5).

Retningslinjene beskriver ansvarsfordelingen mellom stat, fylke og kommune i forhold til å ivareta intensjonene og kravene i retningslinjene. Kommunene vil som planmyndighet få det primære ansvaret for å sikre universell utforming i den kommunale planprosessen og i kravene til fysisk utforming. Det stilles videre krav til forslagsstiller om tilrettelegging for medvirkning samt tilstrekkelig dokumentasjon om at planforslaget tilfredsstiller prinsippene for universell utforming. Det er i denne forbindelse behov for en klar definisjon av hva som ligger i begrepet universell utforming, slik at de ulike instansene har en lik forståelse for hva sikring av universell utforming i den fysiske utformingen betyr i praksis. Henvisning til veiledere/normer for universell utforming av bygg og uteområder utgjør viktige hjelpemidler i den forbindelse, og disse bør helst være av nasjonal karakter, for å sikre forutsigbarhet og entydige krav til fysisk utforming.

Retningslinjene fremhever viktigheten av bred medvirkning fra brukergrupper, men det bør presiseres at medvirkning bør skje regelmessig gjennom hele planprosessen, fra oppstart av planarbeid til utarbeidelse av detaljplaner. Bruk av utomhusplaner som et sentralt verktøy for å illustrere og kvalitetssikre hvordan universell utforming ivaretas i planleggingen, bør fremheves. Det bør videre presiseres i retningslinjene at kommunale råd for funksjonshemmede bør være en fast høringsinstans i planprosessen.

Konklusjon

Porsgrunn kommunes oppsummering av høringsuttalelsen til rikspolitiske retningslinjer for universell utforming fremgår av sakens forside.

Porsgrunn, den 06.03.08

Morten Næss
kommunalsjef

virksomhetsleder
Tore Kildal